

POSTANOWIENIE

11 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 11 marca 2024 r. w Warszawie
zażalenia D. B.

na wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 23 lutego 2023 r., I ACa 910/21,

w sprawie z powództwa D. B.

przeciwko Bank w W. (Oddział w Polsce)

o zapłatę i ustalenie,

**oddala zażalenie pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Powód D. B. pozwem z 19 listopada 2020 r. skierowanym przeciwko Bank w W. domagał się ustalenia nieważności umowy o kredyt hipoteczny z 30 czerwca 2010 r., wraz z Regulaminem kredytu hipotecznego zawartej z Bank (poprzednikiem prawnym pozwanego banku) i zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego banku kwoty 153 741,30 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty. W żądaniu ewentualnym powód wniósł o ustalenie częściowej bezskuteczności umowy w zakresie klauzul indeksacyjnych zawartych w umowie i w powołanym regulaminie i zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego 35 589,35 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty licznymi od dnia doręczenia

pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty. Wyrokiem z 9 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu ustalił, że umowa kredytowa łącząca powoda z pozwanym jest nieważna (pkt 1) zasądził od pozwanego na rzecz powoda 153 741,30 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 5 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty (pkt 2) i orzekł o kosztach procesu (pkt 3).

Apelację od wyroku z 9 czerwca 2021 r. złożył pozwany bank. Wyrokiem z 23 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny wskazał, że w świetle ustaleń Sądu pierwszej instancji umowę kredytową z 30 czerwca 2010 r. zawarli wspólnie z poprzednikiem prawnym pozwanego banku powód i M.B. W ocenie Sądu Apelacyjnego oznacza to, że w sprawie o ustalenie łączną czynną legitymację procesową mają powód i M. B.. Sąd pierwszej instancji powinien był zatem zawiadomić M. B. o pozwie powoda i umożliwić jej udział w sprawie po stronie powodowej. Zaniechawszy tego sąd ten naruszył art. 195 § 1 k.p.c., co uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania na podstawie stosowanego w drodze analogii art. 386 § 4 k.p.c.

Zażalenie na wyrok z 23 lutego 2023 r. złożył powód zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jeżeli Sąd drugiej instancji ocenił, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy i na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony apelacją wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego zażalenie wniesione na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. obejmuje zbadanie, czy zaistniała w sprawie sytuacja procesowa należy do kategorii sytuacji polegających na nierozpoznaniu istoty sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2012 r., III CZ 77/12, OSNC 2013, Nr 4, poz. 54; z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 166/12, niepubl.; z dnia 5 lipca 2013 r., IV CZ 65/13, niepubl.; z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, niepubl.).

-----W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest już pogląd, że sytuacja, w której w ocenie sądu drugiej instancji sąd pierwszej instancji błędnie nie zastosował art. 195 § 1 k.p.c., a tym samym w rozpoznaniu sprawy nie brały udziału wszystkie osoby, których łączny udział był konieczny, stanowi podstawę wydania wyroku kasatoryjnego przez sąd drugiej instancji niezależnie od tego, czy uchybienie to jest traktowane jako

wyraz nierozpoznania istoty sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lutego 2017 r., I CSK 223/16, nie publ. i postanowienia Sądu Najwyższego z 6 lutego 2015 r., II CZ 103, nie publ., z 18 lutego 2016 r., II CZ 108/15, nie publ., z 24 lutego 2017 r., IV CZ 117/16, nie publ., z 28 marca 2018 r., IV CZ 11/18, nie publ. oraz z 18 kwietnia 2018 r., IV CZ 18/18, nie publ.), czy też jako pozaustawowa przyczyna uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, oparta na analogicznym zastosowaniu art. 386 § 4 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., II CSK, nie publ.).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela ten pogląd, zaznaczając, że ocena kwestii, czy w sprawie rzeczywiście zachodzi współuczestnictwo procesowe czynne konieczne powoda i M.B. pozostaje poza kognicją Sądu Najwyższego w niniejszym postępowaniu zażaleniowym.

W rezultacie należy stwierdzić, że Sąd Apelacyjny prawidłowo uznał, że w sytuacji, w której w jego ocenie w postępowaniu w pierwszej instancji nie brała udziału osoba, której udział w sprawie był konieczny należało przyjąć, że zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji podlegał uchyleniu, a sprawa przekazaniu temu sądowi do ponownego rozpoznania, co uzasadniało oddalenie zażalenia.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹³ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a!]

[SOP]